

det ærede Medlem efter sit tidligere Standpunkt til denne Bestemmelse vil være tilfreds med. Det var jo den Betingelse, at man ikke var nægtet Adgang til Nadveren (*Borgbjerg*: Den var betydningsløs). Det tror jeg ikke, at det ærede Medlem tidligere har gjort den til. Den kunde sikkert have faaet en Betydning, som gør, at jeg er tilfreds med, at den er gaaet ud; thi den vilde have skabt en uretfærdig Forskel mellem dem, der føle Trang til Nadveren, og dem, der ikke gøre det, og derfor ikke kunde rammes af den Bestemmelse, som altsaa nu er borte. I det, der er kommet i Stedet, at man fra Valgret og Valgbarhed udelukker dem, der have ført et vitterligt forargeligt Levned, saa det ærede Medlem noget overordentlig forkasteligt, noget saa forkasteligt, at han, der tidligere har bebudet, at Socialdemokraterne med flyvende Faner og klingende Spil vilde marchere ind i Menighedsraadene, nu erklærer, at han overhovedet vil afholde sig fra al Befatning med disse Menighedsraad. Jeg skal gerne erkende, at jeg er heller ikke nogen Ven af den ny Betingelse, men det er ganske vist af en noget anden Grund og fra et noget andet Synspunkt end det ærede Medlem. Jeg er ikke saa bange for, at man i det offentlige Liv, det politiske som det kirkelige, tager noget Hensyn til Folks private Liv, som det ærede Medlem er. Jeg tror, at vi ogsaa i den Retning kunne lære noget af Englænderne. Vi kende jo Eksempler paa, hvilken overordentlig Rolle Privatlivet der har spillet i deres politiske Forhold. Jeg er i og for sig ikke saa bange for, at der tages et saadant Hensyn. Her er dog kun peget paa de allergroveste Tilfælde: „vitterlig har ført et Levned, der i det almindelige Omdømme vækker Forargelse, f. Eks. Drikfældighed, Erhverv ved Utugt og lignende“. Naar jeg er imod denne Bestemmelse, er det fra et andet Synspunkt; jeg har nogen Frygt for, at den ikke vil kunne gennemføres og ikke vil blive gennemført retfærdigt. Det er den Slags Bestemmelser, som paa Papiret kunne tage sig meget naturlige og rimelige ud, men som, fordi den skal anvendes af Mennesker, er udsat for ikke at blive anvendt retfærdigt. Det er jeg bange for vil blive Tilfældet med denne Bestemmelse. Jeg tror, at den vil blive anvendt lige over for Smaafolk, men kun i ringe Grad lige over for de store. I saa Henseende tror jeg ikke, at Præsterne og de af dem tilkaldte Menighedsmedlemmer, som i første Instans skulle afgøre disse Sager,

lige saa lidt som Biskopperne, der i anden og sidste Instans skulle afgøre dem, skulle være alt for glade ved det Ansvar, de ville faa sammen med den Magt, der her tillægges dem.

Dette fører mig til en anden Indvending, som jeg har mod Lovforslaget, som det foreligger her, den nemlig, at man har strøget den tidligere Bestemmelse om, at den endelige Afgørelse af Spørgsmaalet om Valgret og Valgbarhed laa hos Domstolene, og altsaa lagt den i Hænderne paa Bisperne. Det beklager jeg i høj Grad. Den Bestræbelse, der ved denne som ved andre Lejligheder i den nyere Tid har gjort sig gældende henimod at gøre Bisperne til Højesteret og lægge saa megen Magt i Hænderne paa dem som muligt, vil jeg tage Afstand fra, naar Spørgsmaalet kommer frem igen. Jeg betoner dette: „Naar Spørgsmaalet kommer frem igen“, fordi jeg har Forstaaelsen af, at over for de Lovforslag, der her foreligger, under de Omstændigheder, hvorunder vi forhandle dem med Samlingens nær forestaaende Slutning for Øje, maa vi være betænkte paa at tage vor Stilling saaledes, at enten tage vi Lovforslagene omtrent, som de ere, eller ogsaa maa vi give Afkald paa det hele. Da jeg ikke vil gøre det sidste, maa jeg altsaa stille mig det første for Øje, og de Bemærkninger, jeg her gør om Enkelthederne, ønsker jeg derfor at gøre, selv om de ikke finde Udtryk i Ændringsforslag fra min eller anden Side under Lovforslagenes Behandling, fordi de kunne faa Betydning, naar vi en Gang komme til Drøftelsen af det Lovforslag, som jeg haaber i sin Tid skal afløse dette, altsaa senest om 6 Aar. — Det er ikke blot med Hensyn til Afgørelsen af Valgret og Valgbarhed, Bisperne blive Højesteret ifølge dette Lovforslag, men det er ogsaa ved Spørgsmaalet om, hvorvidt et allerede valgt Medlem af Menighedsraadet skal udtrede af dette, fordi han har mistet Betingelserne for Valgbarhed. Jeg siger der til andet Stykke af § 7. Dette, at Spørgsmaalenes Indbringelse for Domstolene saaledes to Steder er strøgen, giver mig Anledning til en Henstilling til den højtærede Minister. Jeg var nemlig selv noget Skyld i maaske, at denne Bestemmelse i sin Tid kom ind, at Domstolene skulle have den endelige Afgørelse. Det hænger sammen med, at jeg, da vi havde Sagen for her i Efteraaret 1901, rejste Spørgsmaalet om Frimenighedsmedlemmernes Stilling over for det foreliggende Lovforslag. Jeg hævdede i Over-